

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1**รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย**

รายนามผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้การสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD
การสอนแบบซินติเคท และการสอนแบบปกติ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา จัวนาน	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสาธิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัณฑิต ดุลยรักษ์	หมวดสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา ศิริมุสิกะ	หมวดสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
4. อาจารย์นพพล วิเศษสุวรรณภูมิ	หมวดสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
5. อาจารย์มะลิ ศรีชู	ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

รายนามผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัณฑิต ดุลยรักษ์	หมวดสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา ศิริมุสิกะ	หมวดสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรเพ็ญ สุวรรณเดชา	หมวดสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนิสา สิริวิพัทธ์	หมวดสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
5. อาจารย์ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ	ภาควิชาการวัดผลทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี

รายนามผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์

1. ดร.ณัฐวิทย์ พจนตันติ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. อาจารย์ธีรยุทธ รัชชะ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
3. อาจารย์บุญโรม สุวรรณพาหุ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี

ภาคผนวก 2
การหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ตาราง 21 ค่าดัชนีความสอดคล้องของจุดประสงค์ของข้อคำถาม (IOC) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน						ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวมคะแนน	
1	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3	0	+1	+1	+1	0	3	0.60
4	0	0	+1	+1	0	2	0.40
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
6	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
7	+1	0	+1	+1	0	3	0.60
8	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
9	-1	0	0	+1	0	0	0.00
10	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
11	-1	-1	1	+1	0	0	0.00
12	-1	-1	+1	+1	0	0	0.00
13	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
14	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
15	+1	+1	+1	+1	+1	4	0.80
16	-1	-1	+1	+1	0	0	0.00
17	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
19	+1	0	+1	+1	0	3	0.60
20	+1	0	+1	0	-1	2	0.40
21	0	-1	0	+1	0	0	0.00
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
23	+1	-1	+1	+1	0	1	0.20
24	0	+1	+1	+1	0	1	0.20
25	0	0	+1	+1	0	2	0.40

ตาราง 21 ค่าดัชนีความสอดคล้องของจุดประสงค์ของข้อคำถาม (IOC) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ต่อ)

ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน						ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวมคะแนน	
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
27	-1	-1	+1	+1	0	2	0.40
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
29	+1	+1	+1	0	0	3	0.60
30	-1	-1	+1	0	0	1	0.20
31	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
32	-1	-1	+1	+1	0	0	0.00
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
34	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
35	-1	-1	+1	+1	0	0	0.00
36	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
37	-1	-1	-1	0	0	-3	-0.60
38	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
39	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
41	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
42	+1	0	+1	+1	+1	3	0.60
43	0	0	+1	0	+1	3	0.60
44	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
45	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
46	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
47	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
48	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
49	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
50	+1	0	+1	+1	0	3	0.60

ตาราง 21 ค่าดัชนีความสอดคล้องของจุดประสงค์ของข้อคำถาม (IOC) ของแบบวัดผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียน (ต่อ)

ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน						ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวมคะแนน	
51	+1	+1	+1	+1	+1	4	0.80
52	+1	+1	+1	+1	0	5	1.00
53	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
54	+1	0	0	+1	0	2	0.40
55	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
56	0	0	0	+1	+1	2	0.40
57	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
58	-1	0	+1	+1	+1	2	0.40
59	-1	-1	+1	+1	-1	-1	-0.20
60	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
61	0	-1	+1	+1	0	1	0.20
62	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
63	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
64	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
65	0	0	0	+1	+1	2	0.40

ตาราง 22 ค่าความยาก (Difficulty หรือค่า P) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination หรือค่า D) ของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	ค่าความยาก (P)	ค่าอำนาจจำแนก (D)
1	0.92	0.07
2	0.84	0.13
3	0.12	0.10
4*	0.28	0.20
5*	0.68	0.21
6	0.86	0.12
7*	0.74	0.24
8*	0.64	0.23
9*	0.52	0.24
10	0.20	0.16
11*	0.46	0.24
12*	0.66	0.22
13*	0.42	0.24
14*	0.30	0.21
15	0.94	0.05
16	0.94	0.05
17*	0.58	0.42
18*	0.40	0.24
19	0.20	0.16
20*	0.28	0.20
21	0.74	0.19
22*	0.36	0.23
23*	0.30	0.21
24*	0.28	0.20
25	0.20	0.16

ตาราง 22 ค่าความยาก (Difficulty หรือค่า P) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination หรือค่า D) ของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยาก (P)	ค่าอำนาจจำแนก (D)
26	0.28	0.30
27	0.16	0.13
28*	0.50	0.25
29*	0.40	0.24
30	0.76	0.18
31	0.82	0.14
32*	0.54	0.24
33*	0.72	0.20
34*	0.66	0.22
35*	0.70	0.22
36	0.06	0.05
37*	0.70	0.21
38*	0.66	0.24
39*	0.68	0.21
40*	0.72	0.22
41*	0.28	0.40
42	0.24	0.18
43*	0.38	0.23
44*	0.60	0.24
45*	0.40	0.24

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .762

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .775

หมายเหตุ ข้อสอบที่มีเครื่องหมาย * เป็นข้อสอบที่คัดเลือกไว้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งมีความยากระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

ภาคผนวก 3
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1
การสอนโดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มัธยมศึกษาปีที่ 2
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เวลา 50 นาที
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
เรื่อง พลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 2.1 ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีตามกฎหมาย ประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

2. สาระสำคัญ

คนเราทุกคนมีเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ให้การรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชนชาวไทยอย่างกว้างขวาง สมาชิกในสังคมมีหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เรามีบ้านเมืองที่ดี คือการมีพลเมืองดี ในฐานะที่เราเป็นพลเมืองไทย เราทุกคนมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และมีบทบาทสำคัญในการสร้างประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติและท้องถิ่น

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายคุณลักษณะของพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตยได้
2. บอกแนวทางในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีได้
3. วิเคราะห์คุณค่าของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีได้

4. สาระการเรียนรู้

1. คุณลักษณะของพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย
2. แนวทางในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี
3. การส่งเสริมให้ผู้อื่นปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

5.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

ครูนำภาพประชาชนที่ได้ทำกิจกรรมต่างๆ ในสังคมให้นักเรียนดู เช่น ภาพการปฏิบัติตามกฎจราจร ภาพการช่วยเหลือคนตาบอดข้ามถนน เป็นต้น และถามนักเรียนว่า จากภาพแสดงว่าบุคคลนั้นเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตยหรือไม่ อย่างไร ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

5.2 ขั้นเสนอบทเรียน (10 นาที)

ครูนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ พลเมืองดีในสังคมและคุณลักษณะของพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตยให้นักเรียนทำความเข้าใจ จากนั้นครูถามนักเรียนว่า “นักเรียนจะทำกิจกรรมอะไรได้บ้างที่แสดงว่าตนเองเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย” ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น

5.3 ขั้นทำงานกลุ่ม (20 นาที)

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยในแต่ละกลุ่มควรมีความสามารถ (เก่ง 1 คน ปานกลาง 3 คน อ่อน 1 คน) จากนั้นหัวหน้ากลุ่มรับแฟ้มงาน ที่ประกอบไปด้วยใบความรู้ เรื่อง พลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตยและใบกิจกรรมจากครู แล้วร่วมกันวางแผนการทำงานร่วมกันกับกลุ่ม
2. นักเรียนสมาชิกในกลุ่มร่วมกันทำความเข้าใจเนื้อหาในใบความรู้ เมื่อสมาชิกในกลุ่มทุกคนเข้าใจเนื้อหาที่ตรงกันแล้ว ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันทำงานตามคำชี้แจงของครูลงในใบกิจกรรม พร้อมกันนั้นหัวหน้ากลุ่มของแต่ละกลุ่มสังเกตการทำงานภายในกลุ่มของตนเอง
3. ครูสังเกตทักษะการทำงานกลุ่มและบันทึกลงในแบบประเมินผลการทำงานกลุ่ม พร้อมทั้งให้กำลังใจและคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ
4. นักเรียนสรุปผลการอภิปรายร่วมกันลงในใบกิจกรรมและนำเสนอครู

5.4 ขั้นสรุป (5 นาที)

1. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยงานจากใบกิจกรรมลงบนกระดานดำ
2. นักเรียนจดบันทึกสรุปประเด็นสำคัญๆ ลงในสมุดของตนเอง

5.5 ขั้นวัดและประเมินผล (10 นาที)

1. ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบด้วยตนเองเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา
2. ครูเฉลยแบบทดสอบบนกระดานดำและรวมคะแนนของแต่ละคนเป็นคะแนนของกลุ่ม

5.6 ขั้นสร้างความประทับใจ

เมื่อรวมคะแนนเป็นคะแนนของกลุ่มแล้ว ครูตีตประกาศกลุ่มที่ได้รับคะแนนสูงสุดบนบอร์ดหน้าห้อง

6. สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้ เรื่อง พลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย
2. ใบกิจกรรม เรื่อง พลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย
3. แบบทดสอบ เรื่อง พลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย
4. รูปภาพเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ

7. การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการทำงานกลุ่มและตรวจผลงานกลุ่ม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม
3. ทำแบบทดสอบ

8. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ม. 2
3. แหล่งอื่นๆ เช่น อินเทอร์เน็ต วารสาร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

การสอนแบบซินติเคท

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	มัธยมศึกษาปีที่ 2
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม	เวลา 50 นาที
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	
เรื่อง พลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย	

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 2.1 ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีตามกฎหมาย ประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

2. สาระสำคัญ

คนเราทุกคนมีเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ให้การรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชนชาวไทยอย่างกว้างขวาง สมาชิกในสังคมมีหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เรามีบ้านเมืองที่ดี คือการมีพลเมืองดี ในฐานะที่เราเป็นพลเมืองไทย เราทุกคนมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และมีบทบาทสำคัญในการสร้างประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติและท้องถิ่น

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายคุณลักษณะของพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตยได้
2. บอกแนวทางในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีได้
3. วิเคราะห์คุณค่าของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีได้

4. สาระการเรียนรู้

1. คุณลักษณะของพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย
2. แนวทางในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี
3. การส่งเสริมให้ผู้อื่นปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

5.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

ครูนำภาพประชาชนที่ได้ทำกิจกรรมต่างๆ ในสังคมให้นักเรียนดู เช่น ภาพการปฏิบัติตามกฎหมายจราจร ภาพการช่วยเหลือคนตาบอดข้ามถนน เป็นต้น และถามนักเรียนว่า จากภาพแสดงว่าบุคคลนั้นเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตยหรือไม่ อย่างไร ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

5.2 ขั้นตอนการสอน แบ่งเป็น 5 ขั้น (30 นาที)

1. ขั้นมอบหมายงาน

1.1 นักเรียนรับแฟ้มงานที่ประกอบไปด้วยใบความรู้ เรื่อง พลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย เรื่อง กรณีตัวอย่าง ลำโຈร! แหวงเจ็บพลเมืองดีไปกิจกรรม และปัญหาที่เกี่ยวข้องกรณีตัวอย่าง

1.2 หลังจากรับแฟ้มงานแล้ว ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานภายในกลุ่มของตน

2. ขั้นวิเคราะห์ปัญหา

2.1 นักเรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้และกรณีตัวอย่างที่ครูกำหนดให้

2.2 สมาชิกแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ประเด็นจากปัญหาและกรณีตัวอย่างจากใบความรู้แล้วสรุปเป็นแนวคิดของตนเพื่อนำไปอภิปรายร่วมกัน

3. ขั้นอภิปรายปัญหา

3.1 สมาชิกในกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อตอบประเด็นคำถามและหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง

3.2 ประธานสรุปคำตอบของประเด็นคำถาม โดยมีเลขานุการเป็นผู้จดบันทึก

3.3 สมาชิกทุกคนภายในกลุ่มช่วยกันเขียนเป็นรายงานเพื่อให้ทุกคนได้ศึกษาล่วงหน้าก่อนการนำเสนอ

4. ขั้นเสนองาน

นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้นเรียน

5. ขั้นสรุปผลงาน

ครูสรุปการรายงานของแต่ละกลุ่มและเปิดโอกาสในสมาชิกกลุ่มอื่นได้ซักถามข้อสงสัย

5.3 ขั้นสรุป (5 นาที)

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน เพื่อให้ นักเรียนจดบันทึกสรุปประเด็นสำคัญๆ ลงในสมุดของตนเอง

5.4 ขั้นวัดและประเมินผล (10 นาที)

ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 1 คน ให้ตอบคำถามที่ครูถาม เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาจากการทำงานกลุ่ม

6. สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้ เรื่อง พลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย
2. ใบกิจกรรม เรื่อง พลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย
3. กรณีตัวอย่าง เรื่อง ลำโพง! แทะเจ็บพลเมืองดี
4. แบบทดสอบ เรื่อง พลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย
5. รูปภาพเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ

7. การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการทำงานกลุ่มและตรวจผลงานกลุ่ม
2. สังเกตการรายงานหน้าชั้นของนักเรียน
3. สังเกตจากการตอบคำถาม
4. ทำแบบทดสอบ

8. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ม. 2
3. แหล่งอื่นๆ เช่น อินเทอร์เน็ต วารสาร

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

5.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

ครูนำภาพประชาชนที่ได้ทำกิจกรรมต่างๆ ในสังคมให้นักเรียนดู เช่น ภาพการปฏิบัติตามกฎจราจร ภาพการช่วยเหลือคนตาบอดข้ามถนน เป็นต้น และถามนักเรียนว่า จากภาพแสดงว่าบุคคลนั้นเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตยหรือไม่ อย่างไร ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

5.2 ขั้นดำเนินการสอน (30 นาที)

1. ครูบรรยายเนื้อหาเรื่องพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย จากนั้นนักเรียนและครูอธิบายความหมายและคุณลักษณะของพลเมืองดี

2. หลังจากครูบรรยายเนื้อหาแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่บ่งบอกถึงคุณลักษณะของพลเมืองดี

3. นักเรียนศึกษาใบความรู้เพื่อเตรียมตอบคำถามในใบงาน

5.3 ขั้นสรุป (5 นาที)

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายทำความเข้าใจและหาข้อสรุปจากบทเรียน

5.4 ขั้นวัดและประเมินผล (10 นาที)

1. ครูสุ่มนักเรียน 2-3 คนเพื่อตอบคำถามตรวจสอบความเข้าใจ

2. ครูตรวจสอบคำตอบจากใบงานของนักเรียน

3. ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบด้วยตนเองเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา

6. สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้ เรื่อง พลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย
2. ใบงาน เรื่อง พลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย
3. แบบทดสอบ เรื่อง พลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย
4. รูปภาพเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ

7. การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถามในชั้นเรียน
2. ตรวจสอบจากการทำงานในใบงาน
3. ทำแบบทดสอบ

8. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ม. 2
3. แหล่งอื่นๆ เช่น อินเทอร์เน็ต วารสาร

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม
จำนวน 30 ข้อ เวลา 50 นาที

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วเขียนเครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบ

1. การปฏิบัติตนตามข้อใดคือการมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในกิจกรรมทางสังคม
 - ก. เคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน
 - ข. พัฒนาการศึกษาของชุมชน
 - ค. แก้ไขข้อขัดแย้งโดยสันติวิธี
 - ง. รับผิดชอบต่อหน้าที่การงานของตน

2. ถ้านักเรียนต้องการทำประโยชน์ต่อส่วนรวม**ควรปฏิบัติ**ตามข้อใดมากที่สุด
 - ก. ข้ามถนนบนสะพานลอย
 - ข. ชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันเก็บขยะในโรงเรียน
 - ค. ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง
 - ง. ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนเสมอ

3. ในฐานะที่เป็นนักเรียน เราสามารถปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของพลเมืองดีได้อย่างไร
 - ก. การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
 - ข. การป้องกันประเทศ
 - ค. การเข้ารับการศึกษาอบรม
 - ง. การประกอบอาชีพที่สุจริต

4. การกระทำของบุคคลในข้อใดแสดงว่ามีมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อในกิจกรรมทางสังคม**มากที่สุด**
 - ก. มาลีปลูกพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่น
 - ข. สุธีและเพื่อนช่วยสร้างศาลาพักผ่อนในหมู่บ้าน
 - ค. สุดาเดินไปโรงเรียนกับเพื่อน
 - ง. อาทิตย์ชอบให้อาหารแมวเป็นประจำ

5. หากทุกคนปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ของตนเองแล้วจะทำให้ประเทศชาติเป็นอย่างไร **มากที่สุด**
- เป็นที่รู้จักของนานาประเทศ
 - เกิดความมั่นคงและเจริญก้าวหน้า
 - เกิดความรักและความสามัคคีของคนในชาติ
 - เกิดความภาคภูมิใจและหวงแหนประเทศชาติมากขึ้น
6. คุณธรรมและจริยธรรมในข้อใดที่เป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
- การมีวินัยในตนเอง
 - การรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง
 - การเคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น
 - การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
7. สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่รัฐธรรมนูญให้ความคุ้มครอง **ไม่เกี่ยวข้อง** กับข้อใด
- สิทธิ
 - เสรีภาพ
 - สนธิสัญญา
 - ความเสมอภาค
8. พลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตยจะต้องปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนข้อใดเป็นอันดับแรก
- ปกป้องการละเมิดของผู้ด้อยโอกาส
 - ใช้สิทธิของตนเต็มที่ตามกฎหมาย
 - ไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น
 - คัดค้านไม่ให้รัฐละเมิดสิทธิของประชาชน
9. การกระทำตามหลักสิทธิมนุษยชนในข้อใดที่จะสามารถเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการกดขี่ทางเพศ การแบ่งชั้นวรรณะ ที่เกิดขึ้นอยู่ได้
- อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย
 - สอดส่องผู้ที่กระทำความผิด
 - ไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น
 - ปฏิบัติต่อเพื่อนมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน

10. องค์การใดจัดตั้งขึ้นมาเพื่อดูแลและให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยตรง
- รัฐบาล
 - มูลนิธิเด็กและเยาวชน
 - ทุกหน่วยงานของราชการ
 - คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
11. ประเทศไทยปกครองตามระบอบประชาธิปไตยโดยใช้ **หลักนิติธรรม** หมายความว่าอย่างไร
- ใช้อำนาจอธิปไตยในการปกครอง
 - นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสูงสุดในการสั่งการ
 - ประชาชนชาวไทยมีสิทธิเสรีภาพในการปกครอง
 - ใช้กฎหมายและรัฐธรรมนูญเป็นหลักสำคัญสูงสุด
12. ข้อความใดที่กล่าวถึงฐานะของพระมหากษัตริย์ไทยในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย **ไม่ถูกต้อง**
- ทรงอยู่ในฐานะประมุขของประเทศ
 - ทรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ
 - ทรงอยู่ในฐานะผู้บริหารสูงสุดของประเทศ
 - ทรงอยู่ในฐานะเหนือการเมืองและทรงเป็นกลางทางการเมือง
13. ข้อใดคืออำนาจหน้าที่หลักของรัฐสภาไทยที่ถือว่า**สำคัญที่สุด**
- บัญญัติกฎหมาย
 - ควบคุมการทำงานของรัฐบาล
 - รักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อย
 - ควบคุมข้าราชการประจำให้นำนโยบายไปปฏิบัติให้บังเกิดผล
14. ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งใดอีกตำแหน่งด้วย
- องคมนตรี
 - ประธานรัฐสภา
 - ประธานวุฒิสภา
 - นายกรัฐมนตรี

15. รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจควบคุมในการทำงานของฝ่ายใด
- ก. ฝ่ายตุลาการ
 - ข. ฝ่ายบริหาร
 - ค. ฝ่ายนิติบัญญัติ
 - ง. อำนาจอธิปไตย
16. สมาชิกวุฒิสภามีวาระการดำรงตำแหน่งกี่ปี
- ก. 4 ปี
 - ข. 5 ปี
 - ค. 6 ปี
 - ง. 7 ปี
17. การจัดตั้งคณะรัฐมนตรีควรพิจารณาเลือกสรรมาจากบุคคลตามข้อใด
- ก. ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
 - ข. สมาชิกวุฒิสภา
 - ค. สมาชิกรัฐสภา
 - ง. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
18. คณะรัฐมนตรีมีหน้าที่รับผิดชอบที่สำคัญตามข้อใด
- ก. เปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี
 - ข. พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
 - ค. ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
 - ง. บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน
19. ข้อใดกล่าวถึงคุณสมบัติของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรี ไม่ถูกต้อง
- ก. อายุครบ 35 ปีบริบูรณ์
 - ข. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
 - ค. จบการศึกษาระดับปริญญาตรี
 - ง. ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง

20. บุคคลใดเป็นผู้แต่งตั้งบุคคลที่จะเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
- พระมหากษัตริย์
 - สภาผู้แทนราษฎร
 - สมาชิกวุฒิสภา
 - ประธานสภาผู้แทนราษฎร
21. บุคคลใดต่อไปนี้คือผู้มีคุณสมบัติเบื้องต้นที่จะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้
- สุวิทย์เป็นสมาชิกวุฒิสภา
 - สุชาติอายุครบ 30 ปีบริบูรณ์
 - มาลีเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 - วิชัยเรียนจบประกาศนียบัตรวิชาชีพครู
22. หลักการทำงานของศาลยุติธรรมตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันคืออะไร
- เป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร
 - เป็นอิสระจากฝ่ายนิติบัญญัติ
 - เป็นอิสระจากรัฐธรรมนูญ
 - เป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ
23. ในปัจจุบันศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่ใด
- พิพากษาคดีความทั่วไป
 - พิจารณาพิพากษาคดีอาญาทหาร
 - พิจารณาวินิจฉัยกฎหมายและร่างกฎหมาย
 - พิจารณาพิพากษาข้อพิพาทในคดีที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงาน
24. อำนาจหน้าที่หลักของสถาบันตุลาการคืออะไร
- กลั่นกรองกฎหมาย
 - ชี้ขาดร่างกฎหมาย
 - พิจารณาพิพากษาคดีความต่าง ๆ
 - ควบคุมการทำงานของคณะรัฐมนตรี

25. สุชาติกล่าวหาว่าสุดาลูก้าที่ดินในสวนของตนและไม่สามารถตกลงกันได้ สุชาติต้องการฟ้องร้องสุดา สุชาติสามารถไปฟ้องร้องได้ที่ใด
- ศาลอุทธรณ์
 - ศาลปกครอง
 - ศาลชั้นต้น
 - ศาลรัฐธรรมนูญ
26. การพิจารณาคดีในข้อใดมีศาลปกครองแยกพิจารณาต่างจากศาลยุติธรรม
- เพื่อพิจารณาชี้ขาดร่างกฎหมาย
 - เพื่อพิจารณาคดีทางปกครอง
 - เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีความเฉพาะเรื่อง
 - เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีความทั่วไป
27. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีสิทธิในการทำงานใดร่วมกัน
- ออกกฎหมาย
 - พิจารณาคดีความ
 - ตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรี
 - ควบคุมการทำงานของคณะรัฐมนตรี
28. คณะรัฐมนตรีเสนอให้รัฐสภาตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลในส่วนของศาลใด
- ศาลยุติธรรม
 - ศาลปกครอง
 - ศาลทหาร
 - ศาลรัฐธรรมนูญ
29. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในข้อใดเป็นหน้าที่ที่พึงปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ
- การชุมนุมประท้วง
 - การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
 - การสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง
 - การเขียนจดหมายแสดงความคิดเห็น

30. “ประชาชนสามารถรวมตัวกันเป็นกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ตามความสมัครใจ” แสดงถึงข้อใด

- ก. การมีสังคมแบบประชาธิปไตย
- ข. การมีนายกรัฐมนตรีที่มีความยุติธรรม
- ค. การมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ง. การมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ

แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของ Torrance มาใช้เป็นแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยภาษาเป็นสื่อ (Thinking Creatively With Words Test, Form B) (อารี รังสินันท์, 2527 :183-186)

ลักษณะของแบบทดสอบ

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยภาษาเป็นสื่อ แบบ ข. ประกอบด้วย 7 กิจกรรมย่อย โดยผู้วิจัยได้พิจารณานำมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เพียง 5 กิจกรรมย่อย มีรายละเอียด ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การตั้งคำถาม ให้นักเรียนตั้งคำถามจากภาพที่กำหนดให้มากที่สุด เพื่อให้รู้ว่า เกิดอะไรขึ้นมากที่สุด และคำถามที่ตั้งนั้นต้องไม่เป็นคำถามที่สามารถตอบได้ เพียงแต่เหลือรูปภาพเท่านั้น แต่จะต้องตอบจากความคิด

กิจกรรมที่ 2 การเดาสาเหตุ ให้นักเรียนเขียนสาเหตุที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่แสดงในรูปภาพที่กำหนดมาให้ ได้มากที่สุด

กิจกรรมที่ 3 การเดาผลที่จะเกิดตามมา ให้นักเรียนเขียนผลที่อาจเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ในรูปภาพที่กำหนดให้มากที่สุด

กิจกรรมที่ 4 ประโยชน์ของสิ่งของ ให้นักเรียนเขียนรายชื่อหรือสิ่งที่น่าสนใจจากสิ่งของที่กำหนดมาให้ ได้มากที่สุด

กิจกรรมที่ 5 การสมมุติอย่างมีเหตุผล เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่คิดหรือเดาว่า อะไรจะเกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ที่กำหนดมาให้

แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์

ชื่อ - นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

กิจกรรมที่ 1 การตั้งคำถาม

คำชี้แจง

1. กิจกรรมชุดที่ 1 กำหนดรูปภาพมาให้ จำนวน 1 รูป
2. จากรูปภาพที่กำหนดให้ ให้นักเรียนตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ โดยใช้ความคิดให้การตั้งคำถามให้ได้มากที่สุด
3. ให้ความเวลาในการทำกิจกรรม 5 นาที

อาจมีการตั้งคำถาม ดังนี้

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....

- 10.....
- 11.....
- 12.....
- 13.....
- 14.....
- 15.....
- 16.....
- 17.....
- 18.....
- 19.....
- 20.....
- 21.....
- 22.....
- 23.....
- 24.....
- 25.....
- 26.....
- 27.....
- 28.....
- 29.....
- 30.....

กิจกรรมที่ 2 การเดาสาเหตุ

คำชี้แจง

1. กิจกรรมชุดที่ 2 กำหนดรูปภาพมาให้จำนวน 1 รูป
2. จากรูปภาพที่กำหนดให้ ให้นักเรียนเขียนเดาสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ โดยใช้ความคิดในการเดาสาเหตุให้ได้มากที่สุด
3. ให้เวลาในการทำกิจกรรม 5 นาที

จากภาพ อาจเกิดมาจากสาเหตุ ดังนี้

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....
- 11.....
- 12.....
- 13.....
- 14.....
- 15.....
- 16.....
- 17.....
- 18.....
- 19.....

กิจกรรมที่ 3 การเดาผลที่จะเกิดตามมา

คำชี้แจง

1. กิจกรรมชุดที่ 3 กำหนดรูปภาพมาให้จำนวน 1 รูป
2. จากรูปภาพที่กำหนดให้ ให้นักเรียนเขียนเดาผลที่จะเกิดขึ้นตามมอันเนื่องมาจากสถานการณ์ในรูปภาพ โดยใช้ความคิดในการเดาผลที่เกิดขึ้นตามมาให้ได้มากที่สุด
3. ให้เวลาในการทำกิจกรรม 5 นาที

จากภาพ ผลที่จะเกิดตามมา มีดังนี้

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....
- 11.....
- 12.....
- 13.....
- 14.....
- 15.....
- 16.....
- 17.....
- 18.....
- 19.....

กิจกรรมที่ 4 ประโยชน์ของสิ่งของ

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนบอกประโยชน์ของสิ่งที่กำหนดให้ มาให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
2. ใช้เวลาในการทำกิจกรรม 5 นาที

คำถาม ให้นักเรียนบอกประโยชน์ของ “กระดาษหนังสือพิมพ์” มาให้ได้มากที่สุด

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....
- 11.....
- 12.....
- 13.....
- 14.....
- 15.....
- 16.....
- 17.....
- 18.....
- 19.....
- 20.....
- 21.....
- 22.....
- 23.....
- 24.....
- 25.....

กิจกรรมที่ 5 การสมมุติอย่างมีเหตุผล

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนบอกหรือเดาว่าจะเกิดอะไรขึ้นจากสถานการณ์ที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ โดยคิดหาคำตอบให้ได้มากที่สุด ในหลายๆ แง่มุม เท่าที่จะทำได้
2. ให้เวลาในการทำกิจกรรม 5 นาที

คำถาม “สมมติว่าก้อนเมฆมีเชือกผูก และปลายเชือกตรึงกับพื้นดิน จะเกิดอะไรขึ้น”

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....
- 11.....
- 12.....
- 13.....
- 14.....
- 15.....
- 16.....
- 17.....
- 18.....
- 19.....
- 20.....

ภาคผนวก 4

Manuscript

Effects of Cooperative Learning by STAD and Syndicate Methods on Creativity and Social Studies Achievement of Mattayomsuksa Two Students

Piyarat Promchat

M.Ed (Educational Psychology)

Ariya Kuha

Ph.D (Educational Psychology), Assistant Professor

Department of Psychology and Guidance, Faculty of Education

Ontip Petch-u-rai

M.Ed (Educational Research and Evaluation), Assistant Professor

Department of Educational Measurement and Evaluation, Faculty of Education

Abstract

This research was conducted to investigate the effects of Cooperative Learning method by STAD and Syndicate methods on Creativity and Social Studies achievement of MatthayomSuksa two students. The subjects were 90 MatthayomSuksa two students in the first semester of the 2006 academic year from Prateepsad School, Amphur Muang, Nakhornsritammarat. The students were assigned into 3 groups, 30 students in each. The research instrument consisted of: 1) lesson plans of Cooperative Learning by STAD, Syndicate method and Traditional method 2) The test of Social Studies achievement 3)The Creativity test. The method of this research was Randomized Control Group Pretest Posttest Design. The statistics used in this research were mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance (One-way ANOVA), and multiple comparison test by using Tukey's method. The Findings were as followed: 1) The students treated with Cooperative Learning by STAD, Syndicate method and Traditional method showed higher level of Creativity and Social Studies achievement than before the experiment at .01 level of statistical significance. 2) The students treated with Cooperative Learning by STAD, Syndicate method and Traditional method showed the different levels of Creativity and Social Studies achievement at .05 level of statistical significance. After that, the methods were examined in pair. The research discovered there were

not significant differences in Creativity and Social Studies achievement between the students treated with Cooperative Learning by STAD and Syndicate method. There were significant differences in Creativity and Social Studies achievement between the students treated with Cooperative Learning by STAD and Traditional method at .05 level of statistical significance. There were significant differences in Creativity and Social Studies achievement between the students treated with Syndicate method and Traditional method at .05 level of statistical significance.

Keywords : Cooperative Learning by STAD Method, Syndicate Method, Creativity

ผลของวิธีสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และแบบซินดิเคทที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ปิยะรัตน์ พรหมชาติ

ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา)

อริยา คูหา

Ph.D. (Educational Psychology), ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์

อรทิพย์ เพ็ชรอุไร

M.Ed. (Educational Research and Evaluation), ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของวิธีสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และแบบซินดิเคทที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนประทีปศาสน์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 90 คน สุ่มออกเป็น 3 กลุ่มกลุ่มละ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้การสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD แผนการจัดการเรียนรู้การสอนแบบซินดิเคท และแผนการจัดการเรียนรู้การสอนแบบปกติ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา 3) แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์แบบแผนการวิจัยเป็นแบบสุ่มกลุ่มควบคุมที่มีการทดสอบก่อนและหลัง (Randomized Control Group Pretest Posttest Design) สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของทูกีย์ (Tukey)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินดิเคท และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินดิเคท และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินดิเคทมีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาไม่แตกต่างกัน นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินดิเคทและนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : วิธีสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD, การสอนแบบซินดิเคท, ความคิดสร้างสรรค์

บทนำ

สภาพของสังคมในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ด้วยเป็นผลสืบเนื่องจากความเจริญทางเทคโนโลยีของโลกยุคไร้พรมแดน (โลกาภิวัตน์) หรือโลกยุคข้อมูลข่าวสาร สังคมไทยได้รับผลกระทบต่อเนื่องทั้งในรูปแบบการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นและในรูปของปัญหาต่างๆ ที่ตามมามากมาย การศึกษาเป็นสิ่งที่จะทำให้บุคคลทั่วไปได้รับความรู้และเข้าใจในวิถีการดำเนินชีวิตได้ดียิ่งขึ้น ดังที่ชานธิพรกุล (2543 : 48) กล่าวว่า การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ค่านิยม เจตคติและคุณภาพของบุคคล เพื่อให้เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาจึงมีเป้าหมายที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้

เหตุนี้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 : 7-8) จึงมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีทักษะด้านกระบวนการคิด การสร้างปัญญาและสร้างทักษะในการดำเนินชีวิต พร้อมทั้งมุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้แก่สังคม ซึ่งจุดมุ่งหมายดังกล่าวถูกกำหนดในลักษณะมาตรฐานการเรียนรู้ที่บ่งถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการเห็นคุณค่าของตนเอง การมีความคิดสร้างสรรค์และรวมไปถึงการมีทักษะกระบวนการคิดที่สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการจัดการเรียนการสอนครูจึงต้องเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการทางสติปัญญา โดยจะทำให้ผู้เรียนคิดได้อย่างหลากหลายและมีเป้าหมายในการคิดที่เป็นไปอย่างมีคุณภาพมากขึ้น (ทิศนา เขมมณี, 2547 :142-143) การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่งที่ต้องจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียนโดยผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง พัฒนาและขยายความคิดของตนเองจากความรู้ที่ได้เรียน โดยมีเป้าหมายของการพัฒนาให้เป็น

พลเมืองดี ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะค่านิยมและเจตคติที่ได้รับการอบรมบ่มนิสัยมาใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 ก : 247) ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้ประชาชนของชาติมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา มีคุณธรรม สุขภาพกายและจิตดีได้นั้น จะต้องเน้นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และรู้จักการทำงานเป็นทีม (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2542 :1) แต่สภาพความเป็นจริงในการสอนสังคมศึกษาคูครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการสอนแบบบรรยายและท่องจำในแบบเรียน ไม่ค่อยได้ใช้เทคนิคการสอนแบบใหม่ ๆ ดังนั้น นักเรียนจึงไม่ได้รับการพัฒนาทักษะสำคัญ ๆ หลายประการที่ควรพัฒนา(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,2526) จึงทำให้ให้นักเรียนในโรงเรียนต่างๆ มีปัญหาทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมทั้งนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามด้วย

จากผลการรายงานการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 586 คน จาก 4 โรงเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีคิดเป็นร้อยละ 8.80 พอใช้ร้อยละ 49.97 และที่ต้องปรับปรุงร้อยละ 41.22 ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นั้นควรส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ความอยากรู้อยากเห็น ตามความความถนัดของผู้เรียน

วิธีการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และการสอนแบบซินดิเคท (Syndicate) เป็นรูปแบบการสอนที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด การแก้ปัญหา ทั้งทางด้านจิตใจและสติปัญญาได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเน้นทักษะการทำงานกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากรายงานการวิจัยของเทคนิควิธีการทั้งสอง ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์และความคิดสร้างสรรค์เพิ่มสูงขึ้น จากเหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบวิธีการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD การสอนแบบซินดิเคทและการสอนแบบปกติ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามว่าวิธีการเรียนการสอนแบบใดที่จะเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนได้จริงในชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการสอนแบบซินดิเคท

3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการสอนแบบปกติ

4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD การสอนแบบซินดิเคตและการสอนแบบปกติ

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD มีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่าก่อนการทดลอง

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินดิเคต มีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่าก่อนการทดลอง

3. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่าก่อนการทดลอง

4. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินดิเคต และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของประชากรคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนประทีปศาสน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม 15 (1) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 7 ห้องเรียน รวมนักเรียน 319 คน

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการสอน มี 3 วิธี ได้แก่ การสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD การสอนแบบซินดิเคต และการสอนแบบปกติ และตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนโดยเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 5 คน ในแต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 1 คน ปานกลาง 3 คน และต่ำ 1 คน โดยสมาชิกในกลุ่มต้องช่วยเหลือกันในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งมีเป้าหมายร่วมกันคือความสำเร็จของกลุ่ม ประกอบด้วยขั้นตอนของการสอน คือ ชี้แนะเข้าสู่บทเรียน ชื่นเสนอบทเรียน ชื่นทำงานกลุ่ม ชื่นสรุป ชื่นวัดและประเมินผล และชื่นสร้างความประทับใจ

2. การสอนแบบซินดิเคต (Syndicate) หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยการจับฉลากนักเรียนเข้ากลุ่มย่อย โดยสมาชิกในกลุ่มช่วยกันศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ กรณีตัวอย่าง และปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่ครูได้มอบหมายให้ เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มประมวลคำตอบสำหรับปัญหานั้น ๆ แล้วร่วมกันเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ประกอบด้วยขั้นตอนการสอน คือ ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นตอนการสอน ขั้นสรุปขั้นวัดผลและประเมินผล

3. การสอนแบบปกติ หมายถึง การเรียนการสอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม มาตรฐานที่ 2.1 เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย โดยยึดแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือครู ซึ่งเป็นการเรียนที่ครูจะสอนนักเรียนพร้อมกันทั้งชั้น และมีการประเมินผลการเรียนเป็นรายบุคคล

4. ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถทางสมองของนักเรียนแต่ละคนในการคิดได้หลายทิศทาง คล่องแคล่ว ยืดหยุ่น ขึ้นอยู่กับปฏิภาณไหวพริบ และการแสดงออกซึ่งความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละคน ประกอบด้วย ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่นและความคิดริเริ่ม

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง คะแนนความสามารถของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสังคมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หมายถึง สถานที่จัดการศึกษาโดยจัดการเรียนการสอนตามมาตรา 15 (1) แห่ง พรบ.โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 โดยมีการจัดการเรียนการสอนวิชาศาสนาควบคู่กับวิชาสามัญด้วย

7. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) ศึกษาผลของวิธีสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และแบบซินดิเคตที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนประทีปศาสน์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 7 ห้องเรียน รวมนักเรียน 319 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนประทีปศาสน์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 90 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้การสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD แผนการจัดการเรียนรู้การสอนแบบซินติเคท และแผนการจัดการเรียนรู้การสอนแบบปกติ วิธีละ 8 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นเตรียมการทดลอง ผู้วิจัยได้เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ห้องทดลอง จัดตารางเวลาในการทดลอง และเตรียมนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม จำนวนกลุ่มละ 30 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน รวมนักเรียนทั้งหมดจำนวน 90 คน

2. ขั้นตอนการทดลอง ให้นักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ทำแบบทดสอบก่อนการทดลอง คือ แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ก่อนการทดลองผู้วิจัยได้ทำการชี้แจงและอธิบายขั้นตอนการเรียนรู้ในแต่ละวิธีการสอน โดยใช้เวลาในการทดลองวิธีสอนละ 8 คาบ 3 คาบ ต่อ 1 สัปดาห์ คาบละ 50 นาที รวมทั้งหมด 3 สัปดาห์ และขั้นหลังการทดลองได้ทำการทดสอบหลังการทดลองสิ้นสุดลงโดยใช้แบบทดสอบฉบับเดิม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dedpendent) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและคะแนนความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of variance หรือ ANOVA) ทดสอบเปรียบเทียบพหุคูณหลังการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้วิธีของทูกีย์ (Tukey's HSD Test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินติเคท และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

วิธีการสอน	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
การสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD	86.86	13.11	104.80	13.55
การสอนแบบซินติเคท	76.93	25.04	100.43	18.69
การสอนแบบปกติ	76.56	20.93	88.13	22.71

จากตาราง 9 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง 86.86 และหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 104.80 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินติเคท มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง 76.93 และหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 100.43 และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง 76.56 และหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 88.13

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินติเคท และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

วิธีการสอน	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
การสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD	12.43	2.20	17.23	2.29
การสอนแบบซินติเคท	11.06	2.24	16.30	2.05
การสอนแบบปกติ	11.23	3.59	14.06	2.72

จากตาราง 10 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง 12.43 และหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 17.23 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินติเคท มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง 11.06 และหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 16.30 และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง 11.23 และหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 14.06

ตาราง 11 ผลการทดสอบความแตกต่างของความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD

ความคิดสร้างสรรค์	N	\bar{X}	SD	t
ก่อนการสอน	30	86.86	13.11	7.76**
หลังการสอน	30	104.80	13.55	

**p < .01

จากตาราง 11 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 12 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	N	\bar{X}	SD	t
ก่อนการสอน	30	12.43	2.20	13.96**
หลังการสอน	30	17.23	2.29	

**p < .01

จากตาราง 12 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 13 ผลการทดสอบความแตกต่างของความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการสอนแบบซินติเคท

ความคิดสร้างสรรค์	N	\bar{X}	SD	t
ก่อนการสอน	30	76.93	18.69	10.61**
หลังการสอน	30	100.43	25.04	

**p < .01

จากตาราง 13 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินติเคท มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 14 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
ของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการสอนแบบซินดิเคท

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	N	\bar{X}	SD	t
ก่อนการสอน	30	11.06	2.24	10.98**
หลังการสอน	30	16.30	2.05	

**p < .01

จากตาราง 14 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินดิเคท มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาสังคมศึกษาสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 15 ผลการทดสอบความแตกต่างของความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลัง
ได้รับการสอนแบบปกติ

ความคิดสร้างสรรค์	N	\bar{X}	SD	t
ก่อนการสอน	30	76.56	20.93	5.97**
หลังการสอน	30	88.13	22.71	

**p < .01

จากตาราง 15 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่า
ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 16 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
ของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการสอนแบบปกติ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	N	\bar{X}	SD	t
ก่อนการสอน	30	11.23	3.59	5.93**
หลังการสอน	30	14.06	2.72	

**p < .01

จากตาราง 16 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
สังคมศึกษาสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 17 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ภายหลังจากทดลองที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD การสอนแบบซินติเคท และการสอนแบบปกติ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4481.35	2	2240.67	6.40*
ภายในกลุ่ม	30423.63	87	349.69	
ทั้งหมด	34904.98	89		

*p < .05

จากตาราง 17 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินติเคท และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนภายหลังจากทดลองที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD การสอนแบบซินติเคท และการสอนแบบปกติ ด้วยวิธี HSD ของทูกีย์ (Tukey)

รูปแบบการเรียน	\bar{X}	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มควบคุม
		104.80	100.43	88.13
กลุ่มทดลองที่ 1	104.80	-	4.36	16.67*
กลุ่มทดลองที่ 2	100.43		-	12.30*
กลุ่มควบคุม	88.13			-

*p < .05

จากตาราง 18 จะเห็นว่าค่าเฉลี่ยของความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินติเคทไม่แตกต่างกัน ค่าเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินติเคทและนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนภายหลังการทดลองที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD การสอนแบบซินดิเคท และการสอนแบบปกติ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	158.86	2	59.57	15.56*
ภายในกลุ่ม	491.53	87	3.82	
ทั้งหมด	650.40	89		

* $p < .05$

จากตาราง 19 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินดิเคท และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนภายหลังการทดลองที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD การสอนแบบซินดิเคท และการสอนแบบปกติ ด้วยวิธี HSD ของทูกีย์ (Tukey)

รูปแบบการเรียน		กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มควบคุม
	\bar{X}	17.23	16.30	14.06
กลุ่มทดลองที่ 1	17.23	-	0.93	3.16*
กลุ่มทดลองที่ 2	16.30		-	2.23*
กลุ่มควบคุม	14.06			-

* $p < .05$

จากตาราง 20 จะเห็นว่าค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินดิเคทไม่แตกต่างกัน ค่าเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินดิเคท และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยได้อภิปรายตามสมมุติฐานตามลำดับ ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD มีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวิชาสังคมศึกษามากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อภิปรายได้ดังนี้

การสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ส่งผลให้ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD เป็นวิธีการเรียนที่ให้นักเรียนทำงานกันเป็นกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มจะต้องช่วยเหลือกันในการทำงานกลุ่ม โดยใช้การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยตระหนักร่วมกันว่าความสำเร็จจะได้ต่อเมื่อทุกคนมีความรับผิดชอบต่องานที่มอบหมาย ซึ่งการได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่มนี้เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลให้นักเรียนเกิดความคิดในหลายๆ ด้าน จึงทำให้ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนเพิ่มขึ้นด้วย ชาญชัย พรรุ่งโรจน์ (2546 : 84) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการเรียนที่ทำให้เกิดการประสานความคิดระหว่างผู้เรียน ซึ่งมีประสบการณ์ความรู้และความเชี่ยวชาญต่างๆ กัน ทำให้เกิดแนวคิดใหม่ๆ ที่มีคุณค่าและเกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวรขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัตรา ฤกษ์บ้าย (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือ และการใช้สัญญาเงื่อนไขที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ สำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือและการใช้สัญญาเงื่อนไขเป็นกลุ่ม มีความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นหลังจากการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ การเรียนแบบร่วมมือและกระบวนการกลุ่มนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์และมีการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น โดยสอดคล้องกับความเห็นของ Hallman (1971 :220-224 ; อ้างถึงใน อารี พันธุ์ณี : 168-169) ว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ดังนี้ คือ 1.ให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ด้วยความริเริ่มของตนเอง 2. การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้แบบเสรี ให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิดและการแสดงออกตามความสนใจ 3. ครูจะต้องไม่เข้มงวดกับผลงานหรือคำตอบที่ได้จากการค้นพบของผู้เรียน ครูต้องยอมรับว่าความผิดพลาดเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นได้ 4. สนับสนุนให้ผู้เรียนรู้จักประเมินผลสัมฤทธิ์ และความก้าวหน้าของตนด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบพยายามหลีกเลี่ยงการใช้เกณฑ์มาตรฐาน โดยการเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงการทำงานกลุ่มเป็นสำคัญ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นวิธีการที่จะพัฒนาให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ได้

ในส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษานั้น พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD สูงกว่า

ก่อนการทดลอง เนื่องจากการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD เป็นวิธีการเรียนที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน ทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลางและต่ำ เพื่อให้ทุกคนได้แลกเปลี่ยนความรู้และช่วยเหลือกันในการเรียน นักเรียนมีโอกาสแก้ปัญหาาร่วมกัน นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการทำแบบฝึกหัดมากขึ้น มีโอกาสตรวจสอบคำตอบ ศึกษาข้อผิดพลาดของตนเองและเพื่อนในกลุ่ม ทำให้มองเห็นข้อบกพร่องหลายอย่างที่ควรจดจำ จึงทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจในสิ่งที่เรียน ทำให้มีกำลังใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของวัฒนาพร ระวังทุกข์ (2541 : 44-45) กล่าวถึงการเรียนแบบร่วมมือจะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ช่วยยกระดับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้งห้องเรียน เมื่อผู้เรียนเก่งช่วยเหลือนักเรียนที่อ่อนกว่าก็จะสามารถเรียนรู้ความคิดรวบยอดของสิ่งที่กำลังเรียนได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น เป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ สดแสงจันทร์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่สอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กับการสอนตามปกติในรายวิชา ส 204 สังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนที่สอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินดิเคท มีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อภิปรายได้ดังนี้

การสอนแบบซินดิเคท ส่งผลให้ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากการสอนแบบซินดิเคท เป็นเรียนการสอนที่ได้จัดผู้เรียนเป็นกลุ่มเพื่อคิดแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยผู้สอนจะเตรียมเอกสาร กรณีตัวอย่างและปัญหาจากกรณีตัวอย่างให้นักเรียนได้ศึกษา โดยให้ความอิสระแก่นักเรียนในการคิดแก้ปัญหา ซึ่งการที่นักเรียนจะคิดแก้ปัญหาได้นั้นจะต้องมีความคิดที่หลากหลายและสมาชิกคนจะต้องช่วยเหลือกัน จึงทำให้ส่งผลต่อความความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิรา พิสิษฐ์กุล (2539 : บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยการสอนแบบซินดิเคทที่ใช้เทคนิควิธีทางวิทยาศาสตร์กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบซินดิเคทที่ใช้เทคนิควิธีทางวิทยาศาสตร์มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งทวีป อภิลิทธิ (2522 : 39 อ้างถึงใน สุนันทา สายวงศ์ , 2544 : 35) ได้กล่าวถึงประโยชน์จากการสอนแบบซินดิเคทว่า เป็นวิธีการสอนส่งเสริมทักษะในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ให้ผู้เรียนรู้จักร่วมมือแสดงความคิดเห็น ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยผู้สอน

ไม่ผูกขาดในฐานะผู้รู้แต่ผู้เดียว แต่มีบทบาทช่วยเหลือ อธิบาย แนะนำ ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และการเปิดโอกาสให้ได้รับข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ว่าการสอนของครูและการเรียนของผู้เรียนเป็นอย่างไร ทำให้เข้าใจปัญหาการเรียนของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภ (2542 : 162-163) ได้กล่าวกล่าวว่า ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน เพราะครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียน ดังนั้นครูจะต้องมีความสามารถในการพัฒนาศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนให้เจริญงอกงามอย่างเต็มที่โดยจะต้องสอนให้นักเรียนรู้จักคิด คิดเป็น คิดหลาย ๆ แง่มุม และสามารถคิดแก้ปัญหาได้สำเร็จ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอยู่เสมอ

ในส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษานั้น พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินดิเคทสูงกว่าก่อนการทดลอง เนื่องมาจากการสอนแบบซินดิเคท เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเรียนเป็นกลุ่มย่อยที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จึงทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือในการเรียน ส่งผลให้เกิดบรรยากาศในการเรียนมีชีวิตชีวา และนักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำงานของตนเอง สิ่งเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินดิเคทมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงขึ้น จึงกล่าวได้ว่า การสอนแบบซินดิเคทสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนต์วี นันตะเสน (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคลำพูนโดยการสอนแบบซินดิเคท ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโดยการสอนแบบซินดิเคท ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนการสอนแบบปกติช่วยให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงขึ้น ดังนั้น นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่าก่อนการทดลอง อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบปกติในปัจจุบันได้มีการจัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการ มีลำดับขั้นตอนในการสอนอย่างชัดเจน เริ่มตั้งแต่การทบทวนความรู้ก่อนการสอนเนื้อหาในเรื่องใหม่ ในทุก ๆ คาบ ถึงแม้ว่าจะเป็นวิธีการที่ครูจะเป็นศูนย์กลางในการเรียนเพราะครูได้เน้นการบรรยายให้นักเรียนได้รับฟัง แต่การได้ร่วมกันทบทวนบทเรียนและทำกิจกรรมในห้องเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาเพิ่มขึ้น เนื่องจากครูได้เน้นให้นักเรียนได้แสดงออกในการตอบคำถาม นักเรียนจึงมีโอกาสให้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน การสอนแบบปกติที่ได้จัดขึ้นจึงทำให้นักเรียน

มีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจूरีย์ คำเมือง (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษา “ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยวิธีการแบ่งกลุ่มตามสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการเรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ ชูจันทร์ (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษา “ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินดิเคต และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากนั้นทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่แล้ว พบว่า

4.1 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินดิเคตมีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ การสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และการสอนแบบซินดิเคตต่างส่งผลให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD นั้น เป็นการเรียนให้นักเรียนร่วมกันทำงานกลุ่มโดยนักเรียนจะต้องช่วยกันทำงาน ช่วยกันคิดหาคำตอบเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม ซึ่งนักเรียนได้ใช้ความคิดอันหลากหลายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ส่วนการสอนแบบซินดิเคตนั้นเป็นการเรียนที่จัดนักเรียนเป็นกลุ่ม โดยทุกคนจะต้องแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่ครูได้กำหนดไว้เพื่ออภิปรายสรุปผลจากการคิดแก้ปัญหาในเรื่องนั้น ทำให้นักเรียนเกิดความคิด วิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา เพื่อได้นำผลของความคิดแก้ปัญหาไปอภิปรายให้เพื่อน ๆ ทั้งห้องได้เรียนรู้และเข้าใจ จึงเห็นได้ว่าการสอนแบบซินดิเคตจึงเป็นการสอนที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระประกอบกับได้รับความคิดที่หลากหลาย ดังนั้น การเรียนการสอนทั้งสองรูปแบบ จึงทำให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ไม่แตกต่างกัน

4.2 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการเรียนแบบ

ร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD มีลักษณะการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ประกอบด้วย นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ สมาชิกในกลุ่มมีการช่วยเหลือกัน แสดงความคิดเห็นร่วมกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม ทำให้เกิดความคิดที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ วัฒนาพร ระบุว่า (2541 : 44-45) ที่ได้กล่าวถึงผลดีของการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ได้ศึกษาค้นคว้าทำงานและแก้ปัญหาด้วยตนเอง และมีอิสระที่จะเลือกวิธีการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งตรงกันข้ามกับการสอนแบบปกติที่ไม่ได้เน้นกระบวนการกลุ่ม จึงทำให้นักเรียนไม่ได้แสดงความคิดเห็นในการเรียนมากเท่าที่ควร การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และการสอนแบบปกติจึงมีกระบวนการเรียนการสอนที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน จึงมีส่วนทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีความคิดสร้างสรรค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกัน จึงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อารมณชอบสิทธิ์ประกอบ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือที่ใช้เทคนิค STAD ในการเรียนการสอนเรื่องหลักธรรมในรายวิชา ส 018 พระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์) กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือที่ใช้เทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินดิเคตและนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน กล่าวคือ การสอนแบบซินดิเคตเป็นการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่ม พร้อมกับเน้นการคิดแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่ครูได้กำหนดให้ นักเรียนจึงมีโอกาสใช้ความคิดวิเคราะห์ ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นร่วมกันและได้เรียนรู้เนื้อหาไปพร้อม ๆ กัน ส่งผลให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาเพิ่มขึ้น ดังที่ทวีป อภิสิทธิ์ (2522 : 39 อ้างถึงใน สุนันทา สายวงศ์ , 2544 : 35) ได้กล่าวถึงประโยชน์จากการสอนแบบซินดิเคตไว้ว่า เป็นการส่งเสริมทักษะในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ผู้เรียนรู้จักร่วมมือแสดงความคิดเห็นร่วมกัน มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์และพิจารณาปัญหาด้วยความรอบคอบและมีเหตุผลทำให้มีความคิดกว้างขวางในเชิงสหวิทยาการ ส่วนการสอนแบบปกติเป็นการสอนที่ไม่ได้เน้นกระบวนการทำงานกลุ่ม ไม่มีกรณีตัวอย่างให้นักเรียนได้คิดแก้ปัญหา ไม่ได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ ทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติและกันสอนแบบซินดิเคตมีความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมาลี อรุณรัตน์ (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยการเมืองการปกครอง ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบซินดิเคทมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 วิธีสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และแบบซินดิเคท เป็นวิธีการเรียนที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากการสอนที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนรู้จักแสดงความคิดเห็น คิดแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกัน เหมาะสมอย่างยิ่งกับการเรียนการสอนในปัจจุบัน ดังนั้นครูผู้สอนสามารถนำกระบวนการเรียนการสอน มาพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับนักเรียนได้

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือนั้น จะเห็นได้ว่านักเรียนให้ความสนใจและรู้จักวิธีการทำงานกลุ่ม มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมาย ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เหมาะสมอย่างยิ่งกับการเรียนวิชาสังคมศึกษา จึงควรนำวิธีสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือไปใช้ในวิชาสังคมต่อไป

1.3 ในการจัดการเรียนการสอนแบบซินดิเคทนั้นจะเห็นได้ว่านักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียน เนื่องจากนักเรียนได้ศึกษากรณีตัวอย่างที่ครูกำหนดให้เพื่อคิดแก้ปัญหา ดังนั้น ครูควรนำกรณีตัวอย่างที่นักเรียนสนใจและทันสมัย พร้อมทั้งเหมาะสมกับวัยของนักเรียนให้นักเรียนได้ศึกษา เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลของวิธีสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD และการสอนแบบซินดิเคทที่มีต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ด้านอื่น ๆ เช่น ความฉลาดทางด้านอารมณ์ ความรับผิดชอบทางการเรียน เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลของวิธีสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD และการสอนแบบซินดิเคท ในการสอนวิชาต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและลักษณะพึงประสงค์ด้านอื่น ๆ ของนักเรียน

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลของการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD และการสอนแบบซินดิเคท เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษากับนักเรียนระดับอื่น ๆ เช่น นักเรียนในระดับประถมศึกษา เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2544. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชนาธิป พรกุล. 2543. **แคตส์ : รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. 2546. **ความคิดสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศนา แชมมณี. 2547. **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. 2544. **การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิด วิธีและเทคนิคการสอน**. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. 2542. **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2541. **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ 1999.
- อารี พันธมณี. 2537. **ความคิดสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ 1412.
- ทวีป อภิลิทธิ์ . 2522. “ การสอนแบบซินติเคท”, **ครุปริทัศน์**. 9 (กันยายน 2522), 36-37
- พันธณีย์ วิหคโต. 2533. “รูปแบบการสอน”, **วารสารการวิจัยทางการศึกษา**. 20 (เมษายน-ธันวาคม 2533), 70-71
- จूरีย์ คำเมือง. 2546. “ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยวิธีการแบ่งกลุ่มตามสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**. (สำเนา)
- จุฑามาศ ชูจันทร์. 2549. “ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**. (สำเนา)
- จุฑามาศ สดแสงจันทร์. 2540. “การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่สอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสอดกับการสอนตามปกติในรายวิชา ส 401 สังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**. (สำเนา)

- มนตร์วี นันตะเสน. 2542. “พฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคลำพูนที่เรียนรายวิชา 20001301 สังคมศึกษาโดยการสอนแบบซินดิเคท”, ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอน สังคมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (สำเนา)
- สุทธิรา พิสิษฐ์กุล. 2539. “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยการสอนแบบซินดิเคทที่ใช้เทคนิควิธีการทางวิทยาศาสตร์กับการสอนตามคู่มือครู”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (สำเนา)
- สุนันทา สายวงศ์. 2544. “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยการสอนโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ และการสอนแบบซินดิเคท”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (สำเนา)
- สุมาลี อรุณรัตน์. 2533. “เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยการเมืองการปกครอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา. (สำเนา)
- อารมณ ขอบศิลปะประกอบ. 2542. “ผลของวิธีการเรียนแบบร่วมมือที่ใช้เทคนิคสแตดในการเรียนการสอนเรื่องหลักกรรม ในรายวิชา ส 018 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์)”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (สำเนา)
- Johnson, D.W. , Johnson, R.T. and Holubec, E.J. 1992. **Advanced Cooperative Learning**. Minnesota : Interaction Book.
- Slavin, R.E. 1991. **Educational Psychology : Theory and Practice**. 4th ed. Boston : Allyn and Bacon.
- Torrance, E. P. 1965. **Rewarding Creative Behavior**. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall.
- Slavin, R.E. 1990. “Cooperative Learning and Cooperative School”, **Educational Leadership**. 45 (November 1990) , 7-13